

SÀLİH AMELLERE KOŞUŞUN!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Bir yeni cuma sohbetinde karşınızdayım.

a.Gece Karanlığı Gibi Fitneler Olması

Ebû Hüreyre RA'ın bize rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurmuşlar:¹

بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فِتْنًا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ
الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا وَيُمْسِي مُؤْمِنًا
وَيُصْبِحُ كَافِرًا يَبِيعُ أَحَدَهُمْ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ
الدُّنْيَا قَلِيلٍ

(حم.م.ت. عن أبي هريرة)

RE. 243/2 (*Bâdirû bi'l-a'mâli fitenen kekıtai'l-leyli'l-muzlimi, yusbihu'r-racülü mü'minen ve yümsî kâfiren, ve yümsî mü'minen ve yusbihu kâfirâ. Yebîu ehadühüm dînehû bi-aradin mine'd- dünyâ kalîl.*)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.110, no:118; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.487, no:2195; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.303, no:8017; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.156, no:2774; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.396, no:6515; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.55, no:140; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.335; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.457; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.7, no:2074; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.182, no:30880; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.329, no:878; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.86, no:10309.

İmam Ahmed ibn-i Hanbel (Rh.A), dört büyük mezhebden birisinin, Hanbelî mezhebinin imamı... İmam Müslim; meşhur, Buhârî'den sonra en muteber hadis kitabının müellifi... İmam Tirmizî, *Sıhah-ı Sitte*'den bir diğerinin müellifi, muteber bir kitap yazmış olan kimse... Bunlar rivayet etmişler bu hadis-i şerifi. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(Bâdirû bi'l-a'mâl) "Sâlih amelleri işlemeye, yâni Allah'ın sevdiği, razı olduğu, güzel amelleri işlemeye gayret gösterin, koşuşun, acele edin!.."

Bâdere-mübâdereten; bir iş için böyle koşuşmak, gayret sarf etmek anlamını ifade ediyor. *A'mâl* vasıfsız olarak zikredilmiş ama, buradaki ameller sizi kurtaracak, ahiretinize yarayacak, Allah'ın rızasını kazanmanıza sebep olacak ameller demek; yâni sâlih ameller demek... "Bu güzel amelleri, ibadetleri ve Allah'ın rızasını kazanacak şeyleri yapmaya koşuşunuz, acele ediniz, gayretleniniz!.."

(Fitenen) Liecli'l-fiten demek yâni. "Başınıza şöyle şöyle fitneler gelecek, onlara karşı kendinizi amel-i sâlihe sarılarak koruyunuz!" mânâsına gelebilir. Bir de, "O fitnelerin zamanında, o fitneler geldiği zaman harekete geçin, gayrete gelin, dininizi korumak, kurtarmak için çalışın!.." diye teşvik mânâsı da olabilir.

Ne imiş bu fitneler, bu imtihanlar? Bu insanları şaşırtan, Allah'ın, kaderin cilveleri, imtihanlar neymiş?.. (*Kekıtai'l-leyli'l- muzlim*) “Bir kere karanlık gecenin, etrafı örten, kapkara karartan gecenin parçaları gibi, gece parçaları gibi, yâni karanlık parçaları gibi fitneler.” Onları gecenin karanlığına benzetiyor.

Gündüz her taraf ayan beyan görüldüğü için, insan yürüdüğü yolu bilir, ayağını basacağı yeri görür. Çukura düşmez, uçuruma yuvarlanmaz, kuyuya düşmez. Ama gece olunca, ortalık kapkaranlık olduğu için ayağı sürçebilir, düşebilir, bir şeye takılabilir, bir şey bataabilir... Onun için gece insanın ne yapacağını, nereye gideceğini, nasıl hareket edeceğini zorlaştıran bir şey karanlık. İşte o karanlık gece parçaları gibi olan fitneler. Neymiş bu fitneler, ne yaparmış?..

(*Yusbihu'r-racülü mü'minen ve yümsî kâfiren*) “Adam, yâni kişi demek, kadın da dâhil bunun içine, bu ifade tağlib sûretiyle söylenmiş. Yâni adam deniliyor ama, insan kastediliyor. Adam veya kadın, herkes böyle olur. (*Yusbihu'r-racülü mü'minen*) “Adam sabaha mü'min olarak çıkar, sabaha mü'min sabahlar. (*Ve yümsî kâfiren*) Akşamladığı zaman, akşamleyin kâfir olarak akşamlar.”

(*Ve yümsî mü'minen*) “Ya da akşama mü'min olarak erişir; (*ve yusbihu kâfiren*) sabahleyin kâfir olarak sabahlar. (*Yebîu ehadühüm dînehû*) Bu adamların birisi dinini satar, (*bi-aradin mine'd-dünyâ*) şu dünyalık, beş para etmez

fâni dünyalığın malzemesi, malı, mülkü, parası metâı, menfaati karşılığında; (*kalîl*) az bir dünya menfaati karşılığında, az bir dünya malı, serveti karşılığında dinini satar, yâni ahiretini mahveder.”

Şimdi ben bunu, çok önemli bir ihtar olarak değerlendiriyorum. Söylemek de çok önemli gibi geliyor bu sırada, anlatmak da çok önemli gibi geliyor. Çünkü dinimizi koruyacak müesseseler ve kişiler var; yok değil... İnsanlar da var, müesseseler de var, Diyanet teşkilâtımız var, müftülerimiz var, vaizlerimiz var, dindar insanlarımız var... Ama küfür de azılı, azgın. Az değil, küçümsenecek gibi değil.

Sonra, İslâm düşmanlarının teşkilatları çok geniş; küçümsenecek cinsten değil. Siyasî güçleri çok fazla... Yukarıdan tesir edebiliyorlar, baskı yapabiliyorlar. Teşkilâtları insan bakımından çok kalabalık, çünkü mâlî yönden bütçeleri de çok kuvvetli.

Biz en zaruri halk ihtiyaçları için memur bulamazken, belediyelere tahsisat ayırmakta zorlanırken, belediyeler şikâyetçi olurken; onlar, çok paraları hiç bizim akıl erdiremediğimiz, el uzatamadığımız, nazar-ı dikkate alamadığımız yerlere yatırım olarak yapıyorlar. Çok insanları kendi ülkelerinden uzak diyarlara, dünyanın kendilerinin sömürmesi bakımından önemli gördükleri yerlerine gönderiyorlar. Hatta, İslâm ülkelerine gönderiyorlar. Orta Asya'ya, Türk cumhuriyetlerine gönderiyorlar. Hatta Hindistan'a, Çin'e gönderiyorlar. Hindistan'ın,

Çin'in tarihteki dinleri başka, ama şimdi onları kendilerine çekmeye çalışan başka kuvvetli teşkilâtlar ve inançlar var. Yâni kuvvetli, çok şiddetli, çok önemli çalışmalar var.

Bu çalışmaları alimlerimiz görüyor. Sivil toplum örgütleri dediğimiz vakıflar sarsılırken, tâkibat altında, tazyik altında, denetim altında, baskı altında, yasaklarla elleri kolu bağlanırken; onlar kanunlara, yasaklara da aldırmayarak, siyasî nüfuzlarını da kullanarak bizim gidemediğimiz yerlere de giderek, çok etkili çalışmalar yapıyorlar.

Sonra bakıyorsunuz halk, hatta halk değil sizin ailenizden çocuğunuz, torununuz, bakıyorsunuz radyodan, televizyondan, internetten, bilgisayardan, onların etkisi altına giriyor. Onların hücumu altında, onların hücumuna maruz kalıyor. Onların aldatmacasına, hepsine ya siz cevap vereceksiniz, oturacaksınız; ya da cevapsız kalınca, onlar ötekileri kandırabiliyorlar.

Cevap vermek için de yâni; Almanları yenmek için müttefikler Almanya'ya bilmem ne kadar uçak filolarıyla sefer yapmış, bilmem ne kadar bomba atmışlar, sayısı yağmur gibi... Bunların hangi birisinin karşısında dursun Almanya?.. O kadar kuvvetli bastırılınca, tabii mağlubiyete uğradı bu İkinci Cihan Harbi'nde. Bilenler bilir, tarihten okuyanlar okur.

Yâni, Rusya ile Amerika arasında, yıldız savaşı denilen savaşlarda da düşünülen nedir?

Rusya bombardıman ettiği zaman Amerika'yı çökertmek için, Amerika'nın amacı füzeleri daha kendi ülkesine gelmeden, havada karşılamak, imhâ etmek... Tabii o ne kadar çok füze gönderirse, o da o kadar çok karşılıkla füzeleri karşılaması lâzım! Bir tanesini kaçırtmaması lâzım ki, kendi ülkesi tahrib olmasın...

Yâni, bunlar hep sonunda bilinçli çalışmalara, savunmalara, büyük paralara ihtiyaç gösteriyor. Fakir milletler bu savunmaları, bu mânevî hücumlara karşı savunmaları yapamadıkları zaman, kendi yapısı, halkının yapısı, doğru yolda olan, doğru imanda olan, doğru ahlâkta olan insanları bozuluyor.

Bakıyorsunuz, yabancı bir ahlâk, beğenilmeyen, kötü bir ahlâk geliyor; Aile yapısını bozuyor, ahlâk yapısını bozuyor. Kişinin kafasını bozuyor, etrafa karşı sevgisini, saygısını bozuyor. Yüksek duygularını tahrib ediyor, menfaatçi bir insan haline döndürüp, şehvetin esiri, şeytanın esiri insan haline getiriyor. Eskiden toplumun veya dinin veya mukaddesâtın, Kur'an-ı Kerim'in yasak dediği için yapılmayan şeyler, şimdi gülünerek yapılıyor ve "Ne önemi varmış? Ne olurmuş yaparsa?.." deniliyor. Halbuki Allah, "Yapmayın, işlemeyin bu günahı!" diye emretmiş. "Ne olurmuş?" diye gülüyor.

Allah'ın emrine karşı böyle bir tavır ne demek?.. Kâfirlik demek, yâni mü'minin böyle bir şey yapması bahis konusu olamaz. İmanı gidiyor. Allah'a karşı bağlılığı, saygısı gidiyor ve Allah'a karşı korkusu kalmıyor, ahiret endişesi kalmıyor.

İnanmadığı için de, “Ne olursa olsun?” diyor. Öyle bir havaya geliyor.

İşte Peygamber Efendimiz, bu zamanlar, böyle bir zaman, buna benzer olaylar olacağını nübüvvet nuruyla, yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kendisine bildirmesi sûretiyle; evveli, ahiri, geçmişi, geleceği göstermesi, bildirmesi ve nasihati yapsın diye söylemesi dolayısıyla söylüyor. Peygamber Efendimiz, kendi zamanından sonraki, müstakbel olayları, ileride gelecek olayları bahis konusu ediyor.

Öyle fitneler ki, karanlık gece parçaları gibi insanın önünü, bastığı yeri görmesi mümkün değil... Nasıl hareket edeceğini tayin etmesi müşkül.. İşte tam, benzetme çok güzel, yâni kapkara bir gece düşünün. Hiç ışık yok. Sokaklarda ışık yok. Ay yok. Bastığınız yeri göremiyorsunuz, el yordamıyla... Yâni gözünüz var ama kör gibisiniz, çünkü göz ışık olursa ışığı görür, ışık olmazsa göz bir işe yaramıyor. İşte böyle kapkara gece parçaları gibi fitneler.

Fitnelerin korkunçluğu o kadar fazla ki, insanın ahiretini mahvediyor ve bir günde aklı değişiyor, kafası değişiyor. Sabaha mü'min olarak sabahlıyor, akşama kâfir oluyor. Neden?.. Çünkü gündüz yaşantısı esnâsında işittiği sözler, gördüğü olaylar, konuştuğu kimselerle yaptığı sohbetler sonunda imanını yitiyor, kaybediyor, akşama kâfir oluyor. Veya akşama mü'min olarak erişebilmişse; geceleyin radyoda, televizyonda, okuduğu bir yazıdan, yahut gittiği yerdeki insanların yaptığı toplantıdaki söylediği sözlerden etkilenerек:

“—Tamam yâ, haklılar bunlar, ben yanılmışım şimdiye kadar!” diyerek, haklı, doğru olan imanını bırakıp, akşama kâfir olabiliyor.

Bunlar çok büyük fitne! Korkunç fitneler bunlar!.. Yâni insanın yanlışlığı doğru sanarak benimsemesi, güzel olan şeyi yanlış sanarak bırakması olayı... Bu, sanıyorum bu devirde olmaya başladı. Çünkü çok sorumsuz insanlar veya çok zalim, çok düşman, çok sinsi, çok kasıtlı insanlar, çok sinsice çalışıp böyle şeyleri yapabiliyorlar, yaptırabiliyorlar insanlara...

Bu hadis-i şerifin kaynakları da mühim kaynaklar, önemli kaynaklar. Yâni, hadis sağlıklı ve çok mühim bir hususu bize hatırlatıyor. Sonra arkadaki cümle de çok dikkatimizi çeken bir cümle.

“Bu adamlar, (*ehadühüm*) bunlardan birisi, dinini dünyalıktan az bir menfaat, mal, mülk, para karşılığında değiştiriveriyor, satabiliyor. Satıyor, elinden çıkartıyor, dini gidiyor. Menfaati sağlıyor ama, din elden gidiyor. Bu hale geldiği zaman, veyahut gelmeden önce...”

Bu bahsedilen durumlar kıyamet alâmetidir. Kıyamet alâmeti, ahir zaman geldiği zaman işler çok zor olur. Bu duruma düşmeden evvel, güzel amelleri işlemeye koşturunuz!

Güzel ameller işlenirse toplum da selâmette olur, dünya da selâmette olur. Kıyametin kopması tehire, geriye gider. Çünkü Cenâb-ı Hak,

“—Siz iyi olduğunuz takdirde, ben de size iyilikler ihsan ederim!” diye ayetlerde bildiriyor.

Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerde bildiriyor. Kesin, insanoğlunun davranışına bağlı bunlar. Dünya üzerinde “*Lâ ilâhe illa’llâh*” diyen kimse buldukça, kıyamet kopmayacak. Kötülükler arttıkça, fazlalaştıkça kıyamet yaklaşacak...

“—Her şey mukadderâtla değil mi?”

Her şey mukadderâtla ama, mukadderât esrar, esrâr-ı ilâhî... Cenâb-ı Hak bir şeyi söylüyorsa, muhakkak ki o öyledir. Bizim bilmediğimiz bir sır vardır işin içinde... Meselâ yapılan dua...

“—Allah duayı kabul ediyor ve gelmiş olan mukadderâtı kaldırıyor, gelecek olanı durduruyor.” diye hadis-i şerif var. Sahih hadis-i şerif...

Demek ki, Cenâb-ı Hakk’ın kaderinin sırları var. Ârif olma-yanlar anlayamıyor. Peygamber SAS Efendimiz’in bildirdiğine göre öyledir. İnsanlar iyi olursa, toplumlar iyi olur, dünyanın ömrü uzun olur, kıyametin kopması geriye gider. Cenâb-ı Hak gün içinde gün yaratır. İnsanlar mutlu yaşar. Kötü olduğu zaman da, kıyamet kopar. Zâten bir insanın şahsen ölümü, vefat ettiği zaman kendi kıyameti kopmuş oluyor, bitmiş oluyor işi.

Demek ki, o işler olmasın diye, iyi amellere koşturmak lâzım! Aman toplum bozulmasın diye, olmaması için. Yâni kötülüklerin ötelenmesi, ileri gitmesi için, amellere çalışmak lâzım!

Yahut da, yâni başka nasıl anlayabiliriz Efendimiz'in bu hadisindeki mânâyı:

“—Böyle durumlar olduğu zaman, ey mü'minler, var gücünüzle gayrete gelin! Amele, işe bakın; lâfı bırakın, çalışın!”

Burada a'mâl-i sâliha da denmediğine göre, sadece a'mâl dendiğine göre:

“—İcraata, işe geçin, boş durmayın! Bak işte yıkılıyor, kaçan evden kaçıyor, elden giden ziyan olup gidiyor. Gayrete gelin biraz, çok çalışın!” mânâsına.

Öyle veya böyle, hadis-i şeriften anladığımız, bizim çalışmamızın gerektiği... Amel-i sâlihe de çalışacağız; yâni Allah'ın sevdiği ibadet ve tâate, hayrât ve hasenâta da çalışacağız; toplumumuzun korunmasına ve güzelleşmesine, pisliklerden arındırılmasına, güzelliklerin yaygınlaşmasına da çalışacağız.

Bir de, az bir dünyalık için ahiretini satmak meselesi var burada; bu korkunç bir şey!.. Sanıyorum, gazete olaylarını incelediğimiz zaman, toplumu takip ettiğimiz zaman, böyle şeyler de görüyoruz. Bazı insanlar imanları zayıfladığı için, İslâm'dan gayri amaçlar, dünya sevgisi, dünya menfaati gönüllerine

girip çöktüğü için, ehl-i dünya oldukları için, ahiretlerini satıyorlar. Milleti de satıyorlar, hazineyi de satıyorlar, millî menfaatleri de satıyorlar, dini de satıyorlar. Öbür taraftan kendisi menfaatleniyor ama, toplum onlardan, onların bu vefasızlıklarından, kalleşliklerinden çok zarar görüyor.

Tabii böylelerine de fırsat vermemek toplumun vazifesi... Her toplumda kötülüğü yapabilecek insanlar olur. İşin kolay tarafına kaçan, kestirmeden bol para kazanıp keyif çatmak isteyen, böyle fırsatçı, menfaatçi, zevkperest, ehl-i dünya insanlar her toplumda olabilir. Toplum bu gibileri içinde yok edebilmeli, tesirsiz hale getirebilmeli; iyileri hakim kılabilmeli!..

Toplum bir vücut gibidir, böyle kimseler de içinde bir mikrop gibidir. Sağlıklı bir toplum bu mikropları yok edebilir. Yok edemezse, bu mikroplar bütün vücudu kapladığı zaman, amansız, tedavisiz bir hastalık halini alır. O zaman toplum çöker, ölür. Yâni başkalarının eline geçer.

Şöyle iki asırlık mâzîmizi dikkatli bir şekilde okumalı ve derin derin düşünmeliyiz. “Nerelere sahiptik, neler oldu, elimizde neler kaldı? Elimizden neler gitti, niye gitti?” diye derin derin düşünmeliyiz. Çünkü bu süreç devam ediyor, yâni oldu bitti değil. Belki oldu bitti diye düşünenler yanılıyorlar. Bu süreç aynen devam ediyor, daha kötüye de gidebilir. Onun için, ey kardeşler, ey izleyiciler, dinleyiciler! (*Bâdirû bi'l-a'mâl*) İcraata, amele koşun; iş yapmaya koşun, boş durmayın, çalışın, çabalayın!..

b.Sadakayı Erken Verin!

İkinci hadis-i şerif:²

بَاكِرُوا بِالصَّدَقَةِ فَإِنَّ الْبَلَاءَ لَا يَتَخَطَّى الصَّدَقَةَ

(طس. عن علي؛ عد. هب. عن أنس)

RE. 243/5 (*Bâkirû bi's-sadakati, feinne'l-belâe lâ yetahatta's- sadakah.*)

(*Bâkirû*) “Erken davranın!” demek. (*Bâkirû bi's-sadakati*) “Sadakayı, zekâtı, hayrı hasenâtı vermeye çabuk davranın, erken davranın!” Neden?.. Çünkü hayır ve sadakayı yaptı mı bir insan, Allah’ın sevgisini kazanır; başına gelecek felâketler dertler belâlar gelmez.

“—Az sadaka çok belâyı def eder.” derler.

Dînî bakımdan doğru, Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerinden çıkan bir anlam bu.

“Sadakayı çabuk veriniz; (*feinne'l-belâe lâ yetahatta's-sadakah*) çünkü belâ sadakayı çiğneyip de, sadaka engelini aşır da insanın üstüne gelemez! Sadaka bir *hısn-ı hasin* gibi, bir metin sur gibi, duvar gibi belânın önüne geçer, onu tutar. Sadakayı verdiği zaman,

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.9, no:5643; Hz. Ali RA’dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.214,no; 3353; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.189, no:7620; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.248; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.614, no:16243; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.328, no:876; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.88, no:10316.

belâdan kurtulursun!” demek oluyor bu. “Belâ sadakayı çiğneyip de senin üstüne gelemes, sana ulaşamaz. Onun için sadakayı erken ver!” diyor.

Sadakayı, hayr u hasenâtı vermek lâzım! Birinci hadis-i şeriften de icraata koşun diye söyledik. Tabii, icraat dediğimiz zaman, icraatın nasıl yapılacağı meselesinde hemen para çıkar, maddiyat çıkar ortaya. Araba lâzım, benzin lâzım, kiralananacak bina lâzım! O icraatın yapılacağı yer hazır olacak, alet edevât toplanılacak... İnsanlar lâzım!..

İnsanlar tabii aç açık çalışamazlar. Bir gün, iki gün fedâkârca çalışsa... Maaş alması lâzım, yemek yemesi lâzım! Çoluk çocuğuna ihtiyacını götürmesi lâzım! Ne kadar idealist olsa da, insan yemeden, içmeden duramıyor.

“—Haydi bakalım zenginler, hayrınızı verin! Durumu iyi olanlar, haydi bakalım şu maddi şeyleri karşılayın!” demek icab ediyor.

Öyle oluyor. Yıllardır bu işlerin içindeyiz, başka türlü olmuyor.

Fakat Peygamber SAS de hadis-i şeriflerinde buyurmuş ki:

“—Şeytan en azılı elemanlarını, ordusunun en becerikli şeytanlarını, malını hayra sarf etmek isteyen insanları caydırmak için vazifelendirir. Onun yanına gönderir, onun aklını çelmeğe çalışır.”

Gerçekten de ne kadar anlatsanız, dertleri, sıkıntıları ne kadar söyleseniz, gene az çok fukarâ-i sâbirîn anlıyor. Zengin kardeşlerden de işte anlayan, hizmet edenler var. Ama büyük çoğunluk, bir yılbaşı eğlencesine verdiği para kadar para vermiyor. Bir futbol maçına yaptığı masraf kadar, hayra harcamıyor.

Bir futbol maçı olduğu zaman uçak paraları bulunur, uzak ülkelere gidilir, stadyumlardan yer alınır. Otelere ve sâirelere dünyanın parası verilir. Ama hayra gelince vermez; onun onda birini, yüzde birini vermez. Bunları hep görüyoruz. Şeytanın engellemesi, insanın aklını çelmesi...

Halbuki, Peygamber SAS Efendimiz kesin olarak beyan ediyor:

مَا نَقَصْتُ صَدَقَةً مِنْ مَالٍ

(حم. م. ت. عن أبي هريرة)

RE. 389/2 (*Mâ nekasat sadakatün min mâlin*)
“Verilen hayır ve sadaka malı azaltmaz, bilakis arttırır.”

Budanan dal, ağacın meyve vermesini azaltmaz, aksine arttırır; onun gibi. Evet sadaka veriyorsun, zekât veriyorsun, malın azalmış gibi görünüyor ama, muvakkat bir azalma, imtihan... Cenâb-ı Hak,

“—Bakalım bu söz tutacak mı?” diye imtihan ediyor.

“—Zekât verin!” dediği için veriyorsun.

Ama, “Cenâb-ı Hak, zekât verenin malına halef veriyor. Yâni verdiği için halefini, arkasından daha fazlasını ihsân ediyor. Bereket veriyor, yenisini veriyor. Vermeyeni de helâk ediyor; başına çeşitli musibetler, felâketler getiriyor.”

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor ki:³

مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلَّا مَلَكَانِ يَنْزِلَانِ
فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلْفًا وَ يَقُولُ
الْآخَرُ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكًا تَلَفًا

(خ.م. عن أبي هريرة)

ME. 1079 (*Mâ min yevmin yusbihu'l-ibâdü fîhi, illâ melekâni yenzilân*) “Allah’ın vazifelendirdiği iki melek vardır, insanların geçirdiği her sabah inerler. (*Feyekülü ehadühümâ*) Birisi der ki: (*Allâhümme a’ti münfikan halefâ.*) ‘Yâ Rabbi cömertlik yapana verdiği için fazlasını ihsan eyle, daha çoğalsın malı...’

(*Ve yekülü'l-âhar*) Diğeri de: (*A’llâhümme a’ti mümsiken telefâ.*) ‘Yâ Rabbi, cimrilik yapanın da malını telef et! Cimrilik yaptı malım

³ Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.VI, s.9, no:5643; Hz. Ali RA’dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.214,no; 3353; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübâ*, c.IV, s.189, no:7620; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.248; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.614, no:16243; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.328, no:876; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.88, no:10316.

azalmasın diye ama, sen onu azalt!’ diye dua eder.” Tabii, Allah da öyle yapar.

Onun için, hayra, sadakaya, maddiyatın önemini de bilerek para ayırılım, erken davranalım!

Peygamber SAS Efendimiz’in zamanında da öyleydi. Peygamber Efendimiz’in zamanında nice kahraman insanlar, abidevî şahsiyetler, bütün varlıklarını Peygamber Efendimiz’e getirip, onun emrine verdiler;

“—Bu Allah yolunda, emrinizdedir yâ Rasûlallah!” dediler.

O fakir toplum öyle doyuruldu. Ordular öyle teçhiz edildi, zaferler öyle kazanıldı. İslâm öyle gelişti.

c.Kötülüğü Değiştirmeğe Çalışın!

Üçüncü hadis-i şerif:⁴

بِحَسْبِ الْمَرْءِ إِذَا رَأَى مُنْكَرًا لَا يَسْتَطِيعُ لَهُ
تَغْيِيرًا أَنْ يَعْلَمَ اللَّهُ أَنَّهُ لَهُ كَارِهِ

(خ. فى التاريخ، طب. عن ابن مسعود)

⁴ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.X,s.223,no:10541; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XV, s.174, no:37582; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.95, no:7589; Buhârî, *Târih- i Kebîr*, c.III, s.278, no:951; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.136, no:655; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.73, no:5553; *Mecmau’z-Zevâid*, c.VII, s.540, no:12173;

Câmiü’l-Ehâdîs, c.XI, s.92, no:10326.

RE. 243/7 (*Bi-hasebi'l-mer'i izâ raâ münkeran, lâ yestatîu lehû tağyiran, en ya'lema'llâhu ennehû lehû kârihün.*)

Bu hadis-i şerifi Abdullah ibn-i Mes'ud RA rivayet etmiş. İmam Buhârî tarihinde, Taberânî kitabında kaydetmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Bi-hasebi'l-mer'i*) “Kişiyeye kâfi gelir, yeter” mânâsına bir tâbir bu. *Mer'*, kişi demek. *Bi-hasebi* sözü de kâfi gelir, yeter mânâsına geliyor. *Hasbüna'llâh*, Allah bize yeter demek; *hasbiya'llâh*, Allah bana yeter demek ya, onun gibi.

(*İzâ raâ münkeran*) “Bir kötülüğü gördüğü zaman o kişi... (*Lâ yestatîu lehû tağyiran*) Onu değiştirmeye gücü yetmiyor.” Toplumdaki kötülükleri görüyoruz, ama bir oyumuz var, bir kişiyiz, ateş olsak kendi cirmimiz kadar yer yakarız. Söylüyoruz ama, kötülüğü engellemeğe güç yetiremiyoruz. Sesimizi duyuramıyoruz, gürültüde boğuluyor ve kötülük oluyor.

“Kişi bir kötülüğü gördüğü zaman, onu değiştirmeye güç yetiremiyor. Değiştirmek istiyor, gayret ediyor ama, değiştiremiyor. (*En ya'lema'llâhu ennehû lehû kârihün*) Allah'ın o işi sevmediğini, o işten memnun olmadığını, o işi istemediğini bilip değiştirmeye çalışması, ona kâfi gelir.” Yâni, Allah onu kurtarır.

“—Ey kulum, sen bu işin doğru olmadığını bildin, anladın! Değiştirmek için gayret gösterdin ama

olmadı, çünkü gücün yetmedi. Şerhiler, kötüler gâlip geldiler. Ancak söyledin, yapabileceğin kadarını yaptın; sonra öyle oldu.” diye, Cenâb-ı Hak onun istemediğini bilince onu affeder, bağışlar. O kişinin kurtulmasına bu yeter.

Ama kötülüğe razı olursa, değiştirmezse, değiştirilmesi için bir gayret göstermezse;

“—Ne olurmuş canım?” derse...

Ki, duyuyoruz, duydum bu akşam. Dînî müesseselerde yüksek tahsil görmüş kimseler, dinin emirlerine aykırı işlerin yapılmasına, “Ne olurmuş canım, yapılınsın!” diyecek noktaya gelmişler. Bazı olayları anlattılar; ne kadar günah, ne kadar ayıp!.. Bu din tahsilini sen bunun için mi yaptın?.. Hem din tahsili yapmış, hem de dinin yasak ettiği şeyleri, “Yapılınsın canım, ne olur?” diyebiliyor. Yâni aldırıyor.

Onun için, öylelerinin durumu çok vahim! Cezası çok büyük olur. Çünkü vazifesi Allah’ın dinini öğretmek, anlatmak iken, bu sefer aksini yapıyor; Allah’ın emirlerinin dinlenmemesine fetvâ veriyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her türlü fitneden, tehlikeden, yanılmadan, şaşırmandan korusun... Dinine, yâni Kur’an-ı Kerim’e, hadis-i şerife ve bunlardan çıkan sağlam İslâmî bilgilere uygun ömür sürmeyi, güzel işler yapmayı Allah cümlemize nasîb etsin...

Her türlü yanılmadan, hatâdan, haramdan, gûnahtan, kötülükten, şerden, zarardan, hasardan, dünyada ahirette, hepinizi, hepimizi korusun... Hepinizi, hepimizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler,
Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21. 07. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

